

Гусенко О. С.
старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ» ЯК МЕТОД ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Особливість діяльності спеціаліста в умовах науково-технічного прогресу полягає в подальшому прискоренні зміни професійних знань, умінь та навичок, здатності працівника самостійно, швидко і якісно вдосконалювати свою кваліфікацію. Таким є соціальне замовлення суспільства нинішній системі освіти. У зв'язку з цим змінюються завдання й функції студента та викладача. Зникає поділ життя людини на період набуття знань (період навчання) та наступний етап їх застосування. Освіта людини не встигатиме за новими відкриттями й науковими теоріями, не відповідатиме вимогам часу, практики, якщо вона не спиратиметься на активність і самостійність особистості та розвиток її творчого потенціалу.

У процесі удосконалення професійної освіти акцент діяльності викладача дедалі зміщується з розробки нових форм і методів активізації власної діяльності на стимуляцію самостійної активності студентів. Від волі, інтересів і прагнень останніх залежить ступінь залучення до навчального процесу і, як наслідок, досягнення програмних результатів навчання за спеціальністю. Саме тому під час підготовки фахівців будь-якого профілю у закладах вищої освіти самостійній роботі студентів надається пріоритетного значення. Усіляко заохочується їх творча ініціатива, прагнення до глибокого проникнення у теоретичні основи, вдосконалення практичних навичок в обраній галузі діяльності.

Без сумніву, специфіка професії потребує систематичної самостійної роботи, безперервного самовдосконалення. Причому, особливого значення набуває період самостійної роботи під час навчання, коли майбутній фахівець може обрати правильний напрямок своєї самопідготовки за допомогою викладача. Останній має не лише передавати студентам-магістрам за спеціальністю «міжнародні економічні відносини» інформацію у готовому вигляді, але й здійснювати цілеспрямоване управління їх самостійною діяльністю. Необхідно, щоб викладачі забезпечували пізнавальну активність студентів, проблемність, професійну спрямованість, а також індивідуалізацію їх навчання.

Самостійна робота – обов'язковий компонент навчальної та науково-дослідницької роботи студентів. Її ефективність значною мірою визначає якість професійної підготовки у ЗВО. Отже, виникає об'єктивна потреба більше уваги приділяти самостійній роботі студентів. На жаль, рівень підготовки спеціалістів, яких готують у закладах вищої освіти України, часто дещо нижчий, ніж рівень вимог сучасного виробництва.

Основною причиною цього є той факт, що в Україні студенти проводять багато часу в аудиторіях і мало працюють самостійно. Із якостей, якими повинен володіти сучасний спеціаліст, 40% займає професіоналізм, 35% - високий рівень знань, умінь та навичок, 15% - наполегливість та сумлінність і лише 10% - самостійність [1, стр. 23].

Проблема самостійної роботи є однією з найбільш актуальних проблем при підготовці магістрів за спеціальністю «міжнародні економічні відносини». Вирішення її в практиці ЗВО вимагає особливої уваги, оскільки в повсякденній діяльності викладача найбільше недоліків зустрічається саме в організації і проведенні самостійної роботи студентів. Причинами цих недоліків є: складність формування умінь і навичок самостійної роботи студентів; неправильне співвідношення репродуктивних і творчих самостійних робіт у навчально-виховному процесі ЗВО; залежність розумового розвитку студентів, їх активності і самостійності у процесі навчання від володіння прийомами роботи і розумової діяльності.

Практичний досвід дозволяє виділити такі шляхи удосконалення самостійної роботи студентів задля досягнення програмних результатів навчання за спеціальністю:

- забезпечення єдності освітньої, виховної і розвивальної функцій навчання;
- реалізація комплексу принципів навчання і принципів розвитку самостійної пізнавальної діяльності;
- забезпечення динамічності навчання, його спрямованості на розвиток активності розумової діяльності студентів;
- орієнтація студентів на систематичну самостійну пізнавальну діяльність і вдосконалення її організації;
- комплексне педагогічно доцільне використання сучасних технічних засобів навчання;
- використання системи психолого-педагогічних стимулів щодо активної самостійної пізнавальної діяльності студентів.

Необхідною умовою мобілізації студентів на якісну професійну підготовку є відповідна програма їх самостійної пізнавальної діяльності, її навчально-методичне та організаційно-педагогічне забезпечення. Воно має базуватися на кафедральній концепції забезпечення навчально-виховного процесу, відповідати профілю підготовки, враховувати як традиції, так і конкретні умови роботи. Останні мають спиратися на низку вихідних даних, до яких насамперед можна віднести:

- 1) науково-методичний потенціал викладачів;
- 2) готовність кожного викладача до такої роботи, коли доводиться відмовитися від існуючих догм і стереотипів;
- 3) рівень підготовки студентів, який залежить від певних соціальних, економічних та інших чинників;
- 4) можливості навчально-методичного і технічного забезпечення навчального закладу.

Великого значення для опанування студентами-магістрами навичок самостійної роботи набувають зміст та методи організації практичних занять, особливо за наявності в них елементів наукових досліджень. На таких заняттях керівництво самостійною роботою студентів здійснюється в процесі співпраці викладача і студента і має на меті сформулювати в останнього вміння будувати і використовувати алгоритм розв'язання типових задач, здійснювати типові розрахунки, самостійно працювати з навчальною та довідковою літературою, аналізувати матеріали лекцій [2, стр. 39-40].

Список використаних джерел:

1. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / Г. М. Козлова. – Одеса : ОНЕУ, Атлант ВОІ СОІУ, 2014. – 200 с.
2. Скринник З.Е. Психологія і педагогіка. Проведення індивідуального заняття за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study): Навчально-методичний посібник – Львів: ЛІБС УБС НБУ, 2012. – 145 с.